

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. juuni 2017
(OR. en)

10387/17

COEST 142
CFSP/PESC 556

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 19. juuni 2017

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9911/17

Teema: Nõukogu järeldused ELi Kesk-Aasia strateegia kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused ELi Kesk-Aasia strateegia kohta, mille nõukogu võttis vastu 19. juunil 2017.

Nõukogu järeldused ELi Kesk-Aasia strateegia kohta

1. Nõukogu tunnistab, et Kesk-Aasia riikidest on saanud ELi jaoks olulised partnerid. Kümme aastat pärast Kesk-Aasia strateegia¹ vastuvõtmist ja rohkem kui 25 aastat pärast viie riigi iseseisvumist tervitab nõukogu edusamme, mida on tehtud ELi suhete arendamisel Kasahstani, Kirgiisi Vabariigi, Tadžikistani, Türkmenistani ja Usbekistaniga ning kogu Kesk-Aasia piirkonnaga tervikuna. Nõukogu rõhutab praeguste ELi ja Kesk-Aasia riikide koostöövormide tähtsust, nende seas on ELi ja Kesk-Aasia riikide ministrite kohtumised, riikidega eraldi moodustatud koostöönõukogud ning kõrgetasemeline poliitiline ja julgeolekualane dialoog, ning tunnustab Kesk-Aasiasse nimetatud Euroopa Liidu esindaja töö tähtsust.
2. ELi 2007. aasta Kesk-Aasia strateegia ning nõukogu 22. juuni 2015. aasta ELi Kesk-Aasia strateegiat käsitlevate järelduste peamised eesmärgid ja prioriteetsed valdkonnad on endiselt asjakohased. Nõukogu kordab oma pühendumust tugeva ja stabiilse suhte arendamiseks, mille aluseks on ühine vastutus ja mille eesmärk on edendada Kesk-Aasia piirkonnas rahumeelset, jõukat, kestlikku ja stabiilset sotsiaal-majanduslikku arengut kooskõlas ELi üldise strateegiaga, ning ühist pühendumust kestliku arengu eesmärkidele.
3. Nõukogu kordab, et suhete ulatus sõltub iga Kesk-Aasia riigi soovidest ja vajadustest meie kahepoolseid suhteid edendada ning nende pühendumusest viia läbi reforme, et tugevdada demokraatiat, põhivabadusi, õigusriigi põhimõtet, kohtusüsteemi sõltumatust ning moderniseerida ja mitmekesistada majandust. EL võtab viie riigiga koostööd tehes jätkuvalt täiel määral arvesse vastavaid eripärasid sotsiaal-majanduslikus arengus, valitsemistavades ning ambitsioonides. Tervitades hiljutist suundumust Kesk-Aasias pigem piirkondliku suhtluse suunas, julgustab nõukogu komisjoni ja liikmesriike võimaluse korral alati püüdlema mitut riiki hõlmavate programmide poole, et piirkondlikku koostööd edendada.

¹ „EL ja Kesk-Aasia: uue partnerluse strateegia“, nõukogu 31. mai 2007. aasta dokument 10113/07.

4. Võttes arvesse piirkonna tõsiseid probleeme inimõiguste, sealhulgas soolise võrdõiguslikkusega, kinnitab nõukogu, kui tähtis on jätkata Kesk-Aasia riikidega sisulist dialoogi hea valitsemistava, õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste üle. See hõlmab inimõiguste austamise edendamist, õigusriiki puudutavale koostööle veelgi suurema tähtsuse omistamist ELi strateegias ning Kesk-Aasia riikide toetamist korruptsiooni vastu võitlemisel ja vastutuse võtmise edendamisel, kasutades täiel määral ära olemasolevat õigusriigialast algatust ja selle platvormi. Selle puhul on tähtsaks vahendiks e-valitsemine. Samuti nõuab nõukogu, et strateegia rakendamisel kaasataks jätkuvalt ja põhjalikult kodanikuühiskonda, et anda kodanikuühiskonnale võimalus panustada tõhusalt poliitikadialoogi ja poliitika kujundamisse.
5. Nõukogu tunnistab julgeolekuprobleeme, millega Kesk-Aasia riigid silmitsi seisavad, ja rõhutab vajadust tugevdada julgeolekuprobleemidega seotud dialoogi ja koostööd, sealhulgas vägivaldse ekstremismi ennetamine (sealhulgas radikaliseerumise ja välisvõitlejatega tegelemine) ja terrorismi vastu võitlemine, pannes rohkem rõhku ennetusele. Nõukogu rõhutab, kui tähtis on uurida, millised on radikalismi põhjused, et luua tõendipõhiseid lähenemisviise ja meetmeid radikaliseerumise vähendamiseks. Nõukogu tunnistab, kui tähtis on tõhus piirikontroll, et tagada piiriülese kaubanduse hõlbustamine, võitlus inimkaubanduse ja salakaubanduse vastu ning rändevoogude haldamine ning on valmis kindlalt jätkama piirihaldusele keskenduva Kesk-Aasia riikide vahelise koostöö tugevdamise toetamist. Nõukogu kordab samuti ELi otsustavust arendada edasi piirkondlikku julgeolekualast dialoogi Kesk-Aasia riikidega, tagades samas Afganistani ulatuslikuma osalemise ning panustades sellega Kesk-Aasia piirkonna stabiliseerimispüüdlustesse.
6. Nõukogu tunnistab vajadust parandada ELi strateegilist kommunikatsiooni Kesk-Aasias, sealhulgas tagada ELi strateegia ja selle tulemuste parem nähtavus ja sellega seotud teavitustegevus. Nõukogu rõhutab samuti, kui tähtis on sisemisest ja välisest survest vaba sõltumatu meediakeskkond.

7. Nõukogu rõhutab samuti hariduse toetamise tähtsust. ELi ja üksikute liikmesriikide pakutavatel haridusprogrammidel peaks olema keskne ülesanne aidata Kesk-Aasia institutsioonidel suurendada oma suutlikkust pakkuda moodsat ja kaasavat õppekava, mis vastaks tööturu vajadustele ning aitaks kaasa demokraatlike väärtuste, inimõiguste, põhivabaduste ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisele, kasutades täiel määral ära olemasolevat haridusalgatust ja selle platvormi. Sellele jõupingutusele aitavad märkimisväärselt kaasa inimestevahelised kontaktid ja rahvusvaheline koostöö. Kvaliteetse kesk- ja kõrghariduse ning kutsehariduse vahelise seotuse tagamine, samuti sidemed teadusuuringute ja tööturu vahel aitavad omakorda edendada innovatsiooni, tööhõivet ning soolist võrdsuslikkust. Samuti aitab see noorema elanikkonna seas hoida ära tõrjutust ja vähendada radikaliseerumise ohtu.
8. Nõukogu rõhutab, kui tähtis on edendada Kesk-Aasias usaldusväärset ja kutsuvat keskkonda kestlikeks ja vastutustundlikeks investeeringuteks, seda koos õigusraamistiku stabiilsuse, õiguskindluse, läbipaistvuse, äriringkondade kaasamise ja piirkondliku integratsiooniga. Sellega kooskõlas rõhutab nõukogu, et õigusriigi põhimõtted, hea valitsemistava ning parem ärikliima on omavahel seotud. Nõukogu rõhutab samuti vajadust suurendada uuenduslike tehnoloogiate puhul kogemuste ja oskusteabe vahetamist, eelkõige taastuvenergia, energiatõhususe, veemajanduse, põllumajanduse ning maaelu arengu valdkonnas, et kannustada kestlikku arengut.
9. Nõukogu rõhutab, et energia-, infrastruktuuri- ja transpordisektoris tuleks ELi ja Kesk-Aasia vahelises koostöös seada prioriteediks Kesk-Aasia riikide omavaheline integratsioon ja nende integreerumine rahvusvaheliste turgude ja transpordikoridoridega. EL püüab jätkuvalt laiendada lõunapoolset gaasikoridori Kesk-Aasiasse ning edendada veelgi ELi mitmepoolset ja kahepoolset energiakoostööd. EL jätkab samuti Kesk-Aasias taastuvenergia ja energiatõhususe edendamist, pakkudes oma oskusteadmisi kindlate õiguslike raamistike arendamisel ja toetades investeerimiskoostööd Euroopa finantsasutustega.

10. Nõukogu rõhutab seoses sellise tundliku valdkonnaga nagu ühised loodusvarad ja nende tähtis roll piirkonna stabiilsuse tagamisel, kui tähtis on austada kõigi viie Kesk-Aasia riigi strateegilisi huve, edendades samas mitmepoolseid ja piirkondlikke dialoogiraamistikke ning järgides paremini keskkonna, piiriüleste varude haldamise ning Araali mere kadumise tagajärgede suhtes kehtivaid rahvusvahelisi konventsioone ja õiguspõhimõtteid. Nõukogu kutsub kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles toetama Kesk-Aasia riike, et nad määratleksid paremini lähenemisviisid loodusvarade, eelkõige vee siseriiklikul ja piiriülesel tasandil kestlikuks kasutamiseks ja tõhusaks majandamiseks, ning toetama piirkonda kliimamuutustest tulenevate tagajärgedega toimetulemisel ja keskkonna säilitamise tagamisel, kasutades täiel määral ära olemasolevat keskkonna ja veega seotud koostöö algatust ja selle platvormi. Nõukogu tervitab samuti Euroopa Komisjoni asjaomaste rahvusvaheliste partneritega (IAEA, EBRD) tihedas koostöös tehtud konkreetseid algatusi, et vähendada Kesk-Aasias uraanijäätmete mõju, samuti komisjoni toetust Kesk-Aasias bioloogiliste, kiirgus- ja tuumaohutude leevendamiseks.
11. Nõukogu võtab teadmiseks kavad koondada Euroopa Komisjoni piirkondlikud arenguabiprogrammid kahe ulatuslikuma valdkonna alla: kestlik kasv / töökohad ja julgeolek/stabiilsus, rõhutades samas, et vaja on leida ühiseid lahendusi nii, et ei piirataks nende programmidega seotud tulevasi arutelusid asjaomastes foorumites. Vaja on suurendada nii piirkonna vastupanuvõimet tervikuna kui ka iga riigi vastupanuvõimet eraldi.
12. Lähtudes integreeritud lähenemisviisist rõhutab nõukogu vajadust parandada veelgi liikmesriikide, Euroopa Välissteenistuse ja Euroopa Komisjoni vahelist koostööd, koordinatsiooni ja koostöid. On tähtis, et ELi liikmesriigid jätkaksid panustamist strateegia rakendamisse ja jagaks oma riiklikke algatusi nõukoguga.

13. Nõukogu rõhutab, kui tähtis on komisjoni ja liikmesriikide kahepoolsete ja piirkondlike programmide põhjalik vastastikune täiendavus ja järjepidevus tagamaks, et need vastavad Kesk-Aasia riikide vajadustele, ning et Euroopa välisteenistuse, Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide toetus oleks integreeritud, terviklik ja koordineeritud. Erilist rõhku tuleks panna toetust saavate riikide, ELi ja selle liikmesriikide ühisele vastutustundele.
14. Nõukogu tunnistab, kui tähtis on dialoog ja koordineerimine asjaomaste piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige OSCEga, mis tegutseb endiselt tänuväärselt kõigis viies Kesk-Aasia riigis, Euroopa Nõukogu, ÜRO ja teistega ning Kesk-Aasia riikide naabrite ja teiste piirkonnas aktiivselt tegutsevate riikidega, et leida koostoiimet meie vastavate poliitikate ja algatustega sellistes küsimustes nagu julgeolek, vastastikune seotus, transport, energia ja kestlik areng, kaasa arvatud nn siiditee algatusest tulenevad võimalused.
15. Euroopa Liit on jätkuvalt pühendunud oma strateegilistele eesmärkidele ning poliitiliste ja majandusreformide toetamisele Kesk-Aasias. Algse Kesk-Aasia strateegia kümnendal aastapäeval on nõukogu seisukohal, et on aeg meie suhted läbi vaadata ja neid uuendada, võttes arvesse uut geopoliitilist olukorda ja meie Kesk-Aasia partnerite muutuvaid vajadusi ja suutlikkust. Nõukogu kutsub seega kõrget esindajat ja komisjoni üles esitama 2019. aasta lõpuks ettepaneku uue strateegia kohta, tehes seda kooskõlas ELi üldise strateegiaga. Uues strateegias tuleks hinnata nende meetmete tulemusi, mida EL on alates 2007. aastast Kesk-Aasia toetamiseks võtnud. Strateegiat tuleks liikmesriikides laiapõhjaliselt arutada ning sellest peaks saama alus uuendatud ja parandatud partnerluseks piirkonnaga ning suunis Kesk-Aasiale antava ELi tulevase abi jaoks. EL kavatseb Kesk-Aasia partnerid uue strateegia ettevalmistamisse kaasata.
